

Kázání: 48. Pouštěj svůj chléb po vodě, ...

Tam, kde se křečovitě pokoušíme všechno udržet ve vlastních rukách, kde si chceme nad věcmi, lidmi i nad sebou udržet absolutní kontrolu, tam se k nám náš chléb vracet nemůže. Naopak bude podléhat zkáze, zhnije a zplesniví, tak jako mana, kterou si nedůvěřivý lid chtěl při putování pouští nasbírat do zásoby. Bez odevzdání, bez víry v Hospodinova zaslíbení se také naše snažení a usilování bude proměňovat v něco velmi nezdravého a zkaženého.

Kázání

Pouštěj svůj chléb po vodě, ...

*Pouštěj svůj chléb po vodě, po mnoha dnech se s ním shledáš.
Rozdej svůj díl mezi sedm, ba i osm, nevíš, co zlého se na zemi stane.*

Kazatel 11,1-2

Milé sestry a bratři,

včera jsme se vrátili do Prahy po týdenním táboru mládeže, který se konal v Krkonoších. Tentokrát jsme to poprvé nebyli jen my - z Topolky, ale také noví účastníci z baptistických sborů z Liberce, Lovosic a Chebu. A tak jsme měli dobrou příležitost srovnávat své zkušenosti, bavit se o tom, jak to chodí v jiných společenstvích a mládežích. Mluvili jsme o tom, jaké má kdo pocity ze života často velmi malých skupinek mladých lidí. A právě při takových rozhovorech se často objevoval postesek nad tím, že je nás opravdu málo, že člověka často přepadá pocit marnosti, když se třeba vložená energie nevrací. Že pak není těžké ztratit docela chuť a odvahu k další práci.

Myslím, že takové riziko se zdaleka netýká jen mládeže. Podobné pocity občas zažíváme také ve sboru, ale i ve vlastní práci, rodině, v našem soukromém osobním životě. Věci nejdou podle našich představ, všechno trvá příliš dlouho, nebo se dokonce zdá, že se nic nemůže posunout a změnit k lepšímu.

Právě do takových pocitů a situací k nám mluví kniha Kazatel a její povzbuzující slova:

“Pouštěj svůj chléb po vodě, po mnoha dnech se s ním shledáš.”

Dnes už nám možná tato věta může znít trochu nejasně a cize. Je to vlastně staré hebrejské přísloví, v naší současnosti ovšem dávno nepoužívané. Židé toto přísloví převzali a upravili z pokladnice starověké egyptské moudrosti. V Egyptě se říkalo:

“Vlož každý svůj dobrý skutek na vodní hladinu, pokud se nepotopí, jistě se ti vrátí.”

Snad tím chtěli říct, že nezáleží jenom na lidském jednání, na tom, jestli děláme dobré skutky, ale také na naší motivaci. Na tom, jestli nás k jednání vede upřímnost srdce, nebo jenom krátkodobá ziskovost. Takové skutky by na pomyslné hladině neobstály, ponořila by je váha sobeckého záměru, šly by prostě ke dnu.

Podobné rozlišování v knize Kazatel nenajdeme. Snad také proto, že v Písmu je silně přítomné vědomí, že všechno dobré, čeho je člověk schopen, nepochází z jeho sil, ale ze zcela jiného zdroje: z Hospodinovy milosti a lásky. Význam převzatého přísloví se tedy posunul.

Pozornost už není zaměřena jen na klasické “dobré skutky”, jako jsou almužny, péče o vdovy a sirotky a podobně, ale na lidské usilování obecně. Symbol chleba se pro toto lidské snažení neobjevuje na tomto místě poprvé. Už v prvních kapitolách knihy Genesis jej vidíme jako obraz lidského údělu po vyhnání z Ráje. Svědčí to o tom, že náš život na zemi je často namáhavým bojem o důstojné přežití. Jak ostatně říká právě kniha Kazatel: není to nic nového pod sluncem.

A naše skleslost, obavy a pocit porážky, to také není žádná novinka. Odvaha, ke které nás čtený text pobízí, má mít těžiště v trpělivosti a ve vědomí, že to, co dnes vypadá beznadějně, se může v budoucnosti osvědčit a přinést neočekávané plody.

Takové spolehnutí ale vyžaduje velkou dávku důvěry. Důvěry v to, že všechno není jenom v našich rukách, že nezáleží jenom na našich silách a schopnostech, dokonce ani na štěstí a vnějších okolnostech. Vždyť nad vším tím stojí Hospodinovo zaslíbení, že ani ta nejmenší věc na světě nezůstane zapomenuta, že nic, co člověk pomyslí, vysloví a vykoná se neztratí, ale naopak dojde to svého naplnění. Třeba to nebude zítra ani pozítří. Možná nás čeká ještě mnoho o mnoho dní. Takovou možnost Písmo nijak nezamlčuje.

Sestry a bratři, všimněme si, že přísloví nás vyzývá, abychom svůj chléb po vodě pouštěli. Tam, kde se křečovitě pokoušíme všechno udržet ve vlastních rukách, kde si chceme nad věcmi, lidmi i nad sebou udržet absolutní kontrolu, tam se k nám náš chléb vracet nemůže. Naopak bude podléhat zkáze, zhnije a zplisniví, tak jako mana, kterou si nedůvěřivý lid chtěl při putování pouští nasbírat do zásoby. Bez odevzdání, bez víry v Hospodinova zaslíbení se také naše snažení a usilování bude proměňovat v něco velmi nezdravého a zkaženého.

To se ale snadno řekne a mnohem hůř udělá. Odevzdávání se Bohu je sice nedílná součást křesťanského života, ale může se také docela zahalit do silných abstraktních slov a ztratit tak svou jasnou a pochopitelnou podobu. Když pak zaslechneme slova o odevzdávání lidského snažení Bohu, můžou nám na mysli vytanout různé málo srozumitelné mystické výpovědi, které sice znějí velmi vznešeně a duchovně, ale málokdo vlastně ví, co znamenají.

Rozhodně nechci tvrdit, že meditativní cesta k sebeodevzdání je snad nějaká hloupost, nebo zbytečné filosofování. Přesto si ale myslím, že za větou o pouštění chleba po vodě můžeme zahlédnout spíše jinou cestu k odpoutání se od vlastních představ a tužeb. K takovému závěru mě vede hned následující verš.

“Rozdej svůj díl mezi sedm, ba i osm.”

Cesta odpoutání v biblickém podání není nějakým mystickým asketickým cvičením. Začíná se změnou pohledu na svět. Člověk už nemá více hledět jen na svůj prospěch, na své úspěchy a cíle, ale má se obrátit k druhým, má hledat místo a čas pro nesobeckou službu bližním. Obzvláště pak těm, kteří jsou v nouzi, kteří si sami pomoci nemohou, pro které může být drobný díl toho našeho chleba záchranou.

Tam, kde se otevřeme k službě bližním, tam svůj chléb odevzdáváme skrze jejich ruce přímo Hospodinu. Ne náhodou jsme v dnešním prvním čtení slyšeli: “Cokoliv jste učinili jednomu z těchto mých nepatrných bratří, mě jste učinili.” Není už zapotřebí hledat vyhledávat složité duchovní praxe. Vždyť své bližní máme stále po svém boku. Každý okamžik se nám nabízí jako příhodná příležitost, abychom po vodě posílali svůj chléb.

Poslední věc, které bych rád dnes ještě věnoval pozornost, je hned první slovo celého tohoto krátkého textu. To slovo zní: Posílej! Na začátku jsem říkal, že Kazatelův výrok má být povzbuzením pro naši odvahu, důvěru a spoléhání se na Hospodina. Nemůžeme ale zároveň přehlédnout, že toto povzbuzení je formulováno pomocí imperativu, čili rozkazovacím způsobem.

V každé situaci smíme užívat dar svobodné volby, který lidé od Hospodina dostali. Nemusíme uposlechnout Boží volání, nemusíme se mu podřídít a naslouchat mu. To ovšem neznamená, že nás Hospodin k poslušnosti a odpovědnosti nevolá. Tak také v těchto větách Písma slyšíme, že člověk není svým vlastním Pánem, že mu jeho život ve skutečnosti nepatří. Náš život je nám propůjčený. Každá chvíle naší existence je Hospodinova a člověk ji drží pouze ve spravování. A jako každý správce, budeme také my ze své práce skládat počet.

Sestry a bratři, nechme se dnes Božím slovem povzbudit i pobídnout. Příhodný čas je právě teď a není na co čekat. Pouštějme svůj chléb po vodě, abychom se s ním po mnoha dnech opět setkali.

Amen

Jáchym Gondáš

27. srpna 2006

Můžete také navštívit naši facebookovou stránku [Baptisté - Česká republika](#) nebo facebookovou skupinu [Zpravodaj baptistických sborů](#)